

Johtamisen ja isännöinnin työelämätoimikunnan tilannekuva v. 2020 - 2021

Johtamisen ja isännöinnin työelämätoimikunta on laatinut tilannekuvan toimialansa tutkintojen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta. Työelämätoimikuntien tehtäviin kuuluu tuottaa vuosittain tietoa ammatillisen koulutuksen näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laadusta omalla toimialallaan (Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta 673/2017). Tätä tehtävää varten työelämätoimikunnilla on ollut käytössään seuranta-, arviointi- ja palautetietoa muun muassa Opetushallinnon tilasto-, ohjaus- ja säätelypalvelusta ja kansallisesta KOSKI-tietovarannosta.

Vuoden 2020 suoritustiedot on annettu toimikuntien käyttöön vuoden 2021 keväällä. Tämän ajankohdan jälkeen KOSKI-dataan tehdyt oppilaitosten tekemät mahdolliset korjaukset eivät näy tässä tilannekuvassa. Sama koskee vuoden 2021 suoritustietojen tilastotietoja, jotka on poimittu KOSKI-tietokannasta 2022 alkuvuodesta. Tarkistettujen suoritustietojen julkaisua myöhemmin Opetushallinnon tilastopalvelussa Vipunen.fi -sivustolla.

Tilannekuvassa käytetyt tiedot on poimittu KOSKI-tietokannasta suoraan siinä muodossa kuin oppilaitokset ovat ne ilmoittaneet. Tilastot voivat sisältää puutteellisia tai virheellisiä tietoja. Esimerkiksi teknisistä syistä johtuen, kaikki oppilaitosten omiin opintohallintojärjestelmiin kirjatut tiedot eivät ole siirtyneet KOSKI-tietokantaan oikein, jolloin tieto tilastoituu ”ei tietoa”/”ei ilmoitettu” -kohtien alle.

Lähdemateriaalina on ollut esimerkiksi toimikuntien vierailukäyntiraportit, oikaisupyynnöt ja lausunnot.

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritustiedot

Tutkintojen ja tutkinnon osien suoritukset	2020		2021	
	koko tutkinto	tutkinnon osa	koko tutkinto	tutkinnon osa
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	2432	7363	2444	7486
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	1471	4748	2346	7206
Johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisala	1352		2179	
Sisäisen tarkastuksen osaamisala	1		2	
Ei tietoa	118		165	
Isännöinnin ammattitutkinto	417	1372	475	1500
Isännöinnin erikoisammattitutkinto	56	176	27	82
Yhteensä	4376	13659	3092	16274

* Tiedot poimittu alkuvuodesta 2021 (vuoden 2020 osalta) ja alkuvuodesta 2022 (vuoden 2021 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen. Tutkinnon osien suoritukset eivät sisällä paikallisina ilmoitettuja tutkinnon osia. Siirtymäajalla olevat tutkinnot eivät näy ko. taulukossa eivätkä sisälly taulukossa oleviin määriin.

Tavoitteena tutkinnon osia /tavoitteena koko tutkinto

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa opiskelun tavoitteena on tutkinnon osien osalta ollut pääsääntöisesti koko tutkinnon suorittaminen.

Lähiesimiestyön ammattitutkinnon tutkinnon osien opiskelun tavoitteena on myös pääsääntöisesti ollut koko tutkinnon suorittaminen.

Isännöinnin ammattitutkinnon osalta opiskelijoiden tavoitteena oli käytännössä lähes aina koko tutkinto. Vuonna 2020 1352 tutkinnon osaa suoritettiin tavoitteena koko tutkinto. Jos opiskelijan tavoitteena oli tutkinnon osan

suorittaminen, niissä tapauksissa tutkinnon osia suoritettiin 20 kappaletta. Vuonna 2021 1448 tutkinnon osaa suoritettiin tavoitteena koko tutkinto. 52 tutkinnon osaa suoritettiin tavoitteena yksittäinen tutkinnon osa. Vuonna 2020 isännöinnin erikoisammattitutkinnon kaikilla opiskelijoilla oli tavoitteena koko tutkinto. He suorittivat 176 tutkinnon osaa. Vuonna 2021 80 isännöinnin erikoisammattitutkinnon tutkinnon osaa suoritettiin tavoitteena koko tutkinto. Kaksi tutkinnon osaa suoritettiin tavoitteena yksittäinen tutkinnon osa.

Pohdintoja

Tutkintojen ja tutkinnon osien määrien kehitys

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon perusteet ovat astuneet voimaan 1.1.2019. Johtamisen erikoisammattitutkinto on siirtymäajalla 31.12.2021 saakka. Vuonna 2020 johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto oli vielä uudehko tutkinto. Kyseisenä vuonna koko tutkintoa suoritettiin 1471 kappaletta, johtamisen erikoisammattitutkinnon suoritusmäärän ollessa tuolloin vielä 619 kappaletta (vuonna 2019: 1700, vuonna 2018: 2260). Vuonna 2021 johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoa suoritettiin 2346 kappaletta tavoitteena koko tutkinto. Tutkinnon suosio on siis kasvussa.

Lähiesimiestyön ammattitutkinto on vakiinnuttanut paikkansa tutkintorakenteessa. Tutkinnon perusteet astuivat voimaan vuonna 2015. Suoritusmäärät ovat pysyneet suhteellisen tasaisena viime vuosina (2018: 2287, 2019: 2116, 2020: 2432, 2021: 2444).

Isännöinnin ammattitutkinnon uudet tutkinnon perusteet astuivat voimaan vuonna 1.1.2018. Siirtymäaika päättyi 31.12.2021. Tilannekuvan tarkastelujaksolla on näin ollen ollut voimassa kahdet rinnakkaiset tutkinnon perusteet. Vuonna 2020 eri tutkinnon osia suoritettiin paljon, mutta poistuvien perusteiden mukaisia yksittäisiä tutkinnon osia suoritettiin määrällisesti vähän. Vuonna 2020 uusien perusteiden mukaan suoritettiin 1310 tutkinnon osaa ja poistuvien tutkinnon perusteiden mukaan suoritettiin 62 tutkinnon osaa.

Vuonna 2021 1500 suoritetusta tutkinnon osasta 1492 tutkinnon osaa suoritettiin uusien tutkinnon perusteiden mukaisina. Loput kahdeksan suoritettua tutkinnon osaa olivat tutkintoon sisällytettäviä tutkinnon osia yrittäjän tai yrittäjyyden ammattitutkinnosta. Nämä tutkinnon osat olivat yritystoiminnan suunnittelu 3 kappaletta, liiketoimintasuunnitelman laatiminen 2 kappaletta, tunnustettavat opinnot 1kappale, tutkinnon osa yrittäjän ammattitutkinnosta 1 kappale, yritystoiminnan käynnistäminen 1 kappale.

Isännöinnin erikoisammattitutkinto rakentuu kolmesta tutkinnon osasta. Näistä kaksi on pakollista ja yksi valinnainen. Valinnaisen tutkinnon osan tutkinnon suorittaja voi valita kahdesta tutkintoon kuuluvasta tutkinnon osasta tai suorittaa pakollisen tutkinnon osan yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnosta. Molempina tilannekuvan tarkasteluvuosina 2020 ja 2021 valinnaisten tutkinnon osien suorittaminen kahden tutkintoon liittyvän tutkinnon osan välillä jakautui lähes tasan.

Isännöinnin tutkintojen osalta suoritusmäärät ovat pääosin olleet nousujohteisia. Vuodesta 2018 isännöinnin ammattitutkintojen suoritusmäärät ovat kasvaneet vuosittain, mutta suurin hyppäys oli vuonna 2021, kun kyseistä tutkintoa suoritettiin 58 kappaletta enemmän kuin edellisenä vuotena. Isännöinnin erikoisammattitutkintoa sen sijaan suoritettiin vuonna 2020 merkittävästi enemmän kuin aiempina vuosina, mutta vuonna 2021 kyseistä tutkintoa suoritettiin aiempia tutkinnon perusteiden voimassaolovuosia vähemmän.

Mahdolliset muutokset suoritusmäärissä

Tilannekuvan tarkasteluvuosina vallalla ollut maailmanlaajuinen koronapandemia ei välttämättä vaikuttanut kielteisesti suoritusmääriin, sillä näyttöjä oli mahdollista suorittaa myös etämenetelmin. Tämä havainto koskee kaikkia toimikunnan toimialalla olevia tutkintoja. Koronan voidaankin katsoa tuoneen tutkintoprosessiin joustavuutta.

Lähiesimiestyön ammattitutkinnon suoritusmäärissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta. Suoritusmäärät ovat pysyneet suhteellisen vakiintuneina. Tutkinto on geneerinen esimiestutkinto, joka palvelee työelämää laajalaisesti.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suoritusmäärät ovat kasvaneet. Tätä selittää osin se, että vielä vuonna 2020 osa suorituksista (619) tuli vanhoilla perusteilla johtamisen erikoisammattitutkinnon suorituksina ja osa (153) yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorituksina. Vuonna 2021 johtamisen erikoisammattitutkinnon suorituksia oli enää 27 ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorituksia 10.

Isännöinnin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen suoritusmäärät ovat olleet pääosin nousujohteisia vuodesta 2018 lähtien. Isännöinnin ammattitutkinnon määrien kasvun voidaan katsoa kertovan siitä, että alan ikärakenteen vuoksi alalle tulee uusia ammattilaisia. Markkinoilla on tarve uusille tekijöille, jotka isännöintiuransa alkuvaiheessa suorittavat isännöinnin ammattitutkinnon. Isännöinti on myös kuvattu alana, joka ei ole suhdanneriippuvaista ja siten koronatilanteen viedessä työpaikkoja useilta aloilta, voi isännöinti alana olla kerännyt enemmän uusia tekijöitä ja siten ammattitutkinnon suorittajia.

Isännöinnin erikoisammattitutkinnon vuoden 2020 suoritusmäärä poikkesi ylöspäin normaalitasosta. Mahdollinen syy poikkeamaan on kahden oppilaitoksen tarjoamat ryhmäkoulutukset kyseisenä vuonna.

Tutkintoja tai tutkintojen osaamisaloja, joiden suorituksia on marginaalisesti

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa lähes kaikki suoritukset (2179) tulivat johtamisen ja yritysjohtamisen osaamisalasta. Sisäisen tarkastuksen osaamisalalta tuli vain 2 suoritusta ja 202 suorituksesta ei ole tietoa. Toimikunta pohti, onko korvaavaa koulutusta tai tutkintoa muualla tarjolla.

Toimikunnan alaisissa muissa tutkinnoissa, lähiesimiestyön ammattitutkinto sekä isännöinnin ammatti- ja erikoisammattitutkinto, ei ole osaamisaloja ja tästä syystä näitä ei ole tarkasteltu tässä yhteydessä.

Tutkintojen järjestäminen

Aktiiviset koulutuksen järjestäjät / järjestämisluvut

Tutkinto	Järjestämisluvut	Aktiiviset järjestäjät
Lähiesimiestyön ammattitutkinto	60	60
Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto	50	47
Isännöinnin ammattitutkinto	25	18
Isännöinnin erikoisammattitutkinto	15	5

* aktiivisuus määritellään sillä, onko koulutuksen järjestäjältä/oppilaitokselta kirjautunut tutkintojen tai tutkinnon osien suorituksia joko 2020 tai 2021 vuonna toimikunnalle toimitetun KOSKI-datan perusteella.

Tiedot poimittu alkuvuodesta 2021 (vuoden 2020 osalta) ja alkuvuodesta 2022 (vuoden 2021 osalta), eikä tietoja ole päivitetty näiden ajankohtien jälkeen.

Pohdintoja

Muutokset tutkintojen järjestämislupien määrässä

Lähiesimiestyön ammattitutkinnossa ei ollut muutoksia järjestämislupien määrässä. Vuoden 2021 aikana ei myöskään haettu uusia järjestämislupia lähiesimiestyön ammattitutkintoon. Määrä on vakiintunut 60 tutkinnon järjestäjään.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon järjestäjien määrä on vähentynyt yhdellä järjestäjällä.

Tarkasteluvuosina työelämätoimikunta puolsi yhden oppilaitoksen isännöinnin ammattitutkintoon kohdistuvaa järjestämislupahakemusta (2021).

Tutkintojen järjestäminen

Lähiesimiestyön ammattitutkinnon suosiota selittäneen tutkinnon käytettävyys laaja-alaisesti eri toimialojen esihenkilöille. Tutkinto sopii erityisesti uusille esihenkilöille sekä myös jo esihenkilökokemusta omaaville ensimmäisenä esihenkilötyötä tukevana tutkintokoulutuksena.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suosiosta näkee, että johtamisen kehittäminen kiinnostaa. Johtamisen vaikutukset henkilöstön hyvinvointiin, asiakaskokemukseen ja sitä kautta tuloksellisuuteen ovat koko ajan esillä mediassa. Suoritusmäärissä näkyy, että eri kokoisissa organisaatioissa on tarvetta kehittää johtamista. Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorittamisella voi vahvistaa sekä johtamistaitoja että liiketoimintaosaamista. Opinnoista saa uusia näkökulmia johtamiseen. Se sopii sekä yksityisen että julkisen sektorin johtamistehtävissä toimiville henkilöille.

Tutkintojen / tutkinnon osien suoritusten jakautuminen koulutuksen järjestäjien välillä

Vuonna 2021 johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa suoritettujen tutkintojen määrä vaihteli koulutuksenjärjestäjittäin 1-459 välillä. Tutkinnon osien osalta 3-1381 välillä.

Vuonna 2021 suoritettujen tutkintomäärät lähiesimiestyön ammattitutkinnossa vaihtelivat koulutuksen järjestäjittäin 1 – 195 välillä. Tutkinnon osien osalta 6 – 566 välillä.

Pääosa isännöinnin ammattitutkinnon järjestämisluvan omaavista oppilaitoksista järjestää aktiivisesti tutkintoja. Muutamalla oppilaitoksella vuosittaiset suoritusmäärät ovat vähäisiä, alle 10 kappaletta. Myös Isännöinnin erikoisammattitutkinnon kohdalla muutamilla oppilaitoksilla on vain yksittäisiä tutkinnon suorituksia vuosittain, mutta on hyvä, että suoritusmahdollisuuksia tarjotaan kattavasti. Lisäksi molempien isännöinnin tutkintojen osalta järjestämislupia on sellaisilla koulutuksen järjestäjillä, joilta ei ole tarkasteluvuosina tullut lainkaan tutkintoja tai tutkinnon osia.

Tutkintojen järjestämisen kattavuus maantieteellisesti ja kielellisesti

Lähiesimiestyön ammattitutkintoa järjestetään kattavasti valtakunnallisesti. Tavoitettavuus on hyvä myös ruotsinkielisenä toteutuksena.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoa järjestetään kattavasti valtakunnallisesti.

Isännöinnin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tarjonta ja tutkintojen suorittaminen mukailevat maantieteellisesti ja määrällisesti Suomen asunto-osaakeyhtiöiden määrää, isännöintialan työpaikkoja ja Suomen kielijakaumaa.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Näyttöjen suorituspaikan jakautuminen

Koski 2021 tilaston mukaan 65,35 % lähiesimiestyön ammattitutkinnoista järjestetään työpaikoilla, ei tietoa 33,53 %, työpaikalla ja oppilaitoksessa 1,07 %.

Vuonna 2021 johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon näytöistä järjestetään työpaikoilla 57,94 % ja oppilaitoksessa 1,83 %. Ei tietoa osuus on varsin korkea, 40,15 %.

Isännöinnin ammatti- ja erikoisammattitutkintojen tiedossa olevissa tapauksissa näytöt ovat pääosin suoritettu työpaikalla. Vuonna 2020 Isännöinnin ammattitutkinnon näytön suorituspaikka on ollut työpaikka 64,7 % ja oppilaitos 0,4 %. Ei tietoa -tiedon osuus oli 34,6 %. Vuonna 2021 vastaavat luvut ovat olleet työpaikka 73,07 % ja oppilaitos 0,53 %. Ei tietoa -tiedon osuus oli 26,2 %.

Vuonna 2020 Isännöinnin erikoisammattitutkinnon näytön suorituspaikka on ollut työpaikka 49,4 %. Ei tietoa - tiedon osuus oli 50,6 %. Vuonna 2021 vastaavat luvut ovat olleet työpaikka 89,02 % ja oppilaitos 7,32 %. Ei tietoa - tiedon osuus oli 3,66 %

Ei tietoa -osuuden suurus aiheuttaa vielä työelämätoimikunnassa pohdintaa, miten koulutuksen järjestäjät saisivat tämän korjattua heidän opintohallintajärjestelmissään.

Amispalautteen keskiarvo näytöstä (päättökysely)

* opiskelijapalautteen tarkastelujakso on 01.07.2019 - 31.12.2021. Arviointiasteikko 1-5, jossa (5) täysin samaa mieltä, (4) jokseenkin samaa mieltä, (3) osin samaa osin eri mieltä, (2) jokseenkin eri mieltä, (1) täysin eri mieltä

Isännöinnin ammattitutkinnon päättökyselyyn oli vastannut 616 henkilöä. Vastauksia oli kertynyt 27 oppilaitoksesta. Vastausten määrä per oppilaitos oli vähimmillään 1-4 vastausta ja enimmillään 102 vastausta. Isännöinnin erikoisammattitutkinnon päättökyselyyn oli vastannut 51 henkilöä. Vastauksia oli kertynyt seitsemästä oppilaitoksesta. Vastausten määrä per oppilaitos oli vähimmillään 1-4 vastausta ja enimmillään 25 vastausta.

Vastausten keskiarvoa tai muita tietoja ei näytetä, jos vastaajia per oppilaitos on alle viisi. Näin ollen isännöinnin ammattitutkinnon amispalautteen päättökyselyn keskiarvoissa on huomioitu 20 koulutuksen järjestäjän tulokset ja isännöinnin erikoisammattitutkinnon vastauksissa on huomioitu neljän koulutuksen järjestäjän. Koulutuksen järjestäjät, joiden amispalautteessa on alle viisi vastausta, ovat rajautuneet tarkastelun ulkopuolelle.

Isännöinnin ammattitutkinnon amispalautteessa oli useita vastauksia koskien sellaisia koulutuksen järjestäjiä, joilla ei ole isännöinnin ammattitutkinnon järjestämislupaa. Isännöinnin erikoisammattitutkinnon amispalautteessa vastauksia oli myös yhdeltä oppilaitokselta, joka ei ollut aktiivinen. Työelätoimikunta päätyi pohdinnoissaan siihen, että kyseiset oppilaitokset järjestänevät oppisopimuskoulutusta ko. tutkintoihin ja lähettävät opiskelijapalautteiden opiskelijoille.

Näyttöjen toteutuksen ja osaamisen arvioinnin laatu

Palaute lähiesimiestyön ammattitutkinnoista on erittäin hyvää. Kyselyyn vastanneet palautteenantajat ovat antaneet erittäin hyvän arvion tutkintoprosessista. Hyvä palaute ja tasaiset suorituserät kertovat tutkinnon tarpeellisuudesta työelämälle.

Poimintoja lähiesimiestyön ammattitutkinnon päättökyselyn opiskelijapalautteista tarkastelujaksolla:

HOKS 4,1

Vaikuttavuus 4,1

Näytöt 4,8

- Osallistuin näytön / näyttöjen suunnitteluun 4,7
- Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni vastasivat todellisia työelämän tehtäviä 4,8
- Osaamiseni arviointiin osaamisen arviointikriteerien mukaisesti 4,8
- Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia 4,8

Yleisarvio 4,5

Opiskelijoiden palaute johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon näytöistä on erinomaista. Seuraavassa poimintoja opiskelijapalautteesta:

Näytöt 4,8

- Osallistuin näytön/näyttöjen suunnitteluun 4,7
- Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä 4,9
- Osaamiseni arviointiin osaamisen arviointikriteerien mukaisesti 4,8
- Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia 4,8

Amispalautteen päättökyselyssä isännöinnin ammattitutkinnon näytöistä ovat opiskelijat antaneet seuraavaa palautetta keskiarvoina:

Näytöt 4,7

- Osallistuin näytön/näyttöjen suunnitteluun 4,5
- Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä 4,7
- Osaamiseni arvioitiin osaamisen arviointikriteerien mukaisesti 4,7
- Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia 4,7

Amispalautteen päättökyselyssä isännöinnin erikoisammattitutkinnon näytöistä on seuraavat luvut:

Näytöt 4,8

- Osallistuin näytön/näyttöjen suunnitteluun 4,6
- Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä 4,8
- Osaamiseni arvioitiin osaamisen arviointikriteerien mukaisesti 4,8
- Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia 4,9

Tutkintojen suorittajien palaute näytöistä ja osaamisen arvioinnista on molempien isännöinnin tutkintojen osalta erittäin hyvää. Työelämätoimikunnan vierailukäyntien havainnot tukevat palautteen tuloksia.

Pohdintoja

Kaksikantaisuuden toteutuminen osaamisen arvioinnissa

PowerBI:n tietojen mukaan kaksikantaisuus toteutuu työelämätoimikunnan alaisissa tutkinnoissa pääsääntöisesti hyvin, mikäli ei huomioida 'ei tietoa' -vastausten suurta osuutta.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa toteutuu kaksikantaisuus hyvin. Powerbi 2020 -tilastosta ilmenee, että 21 tutkinnon osaa oli arvioitu kahdella opettajalla, 4 opettajalla ja 8 opettajan ja muun koulutuksenjärjestäjän toimesta. Power bi 2021 -tilastosta ilmenee, että 16,10 % kaikista arvioinneista oli toteuttanut opettaja, 0,65 % näytöistä oli arvioinut kaksi opettajaa ja 0,10 % opettaja ja muu koulutuksenjärjestäjän edustaja. Pelkästään työnantaja arvioija oli toiminut 0,12 % näytöistä.

Vuonna 2020 suoritettiin yhteensä 1372 isännöinnin ammattitutkinnon tutkinnon osaa. Kun tarkastellaan arvioinnista päättäneitä tahoja, kaksikantaisuus toteutuu seuraavissa tapauksissa (luvut arvioinnista suorittaneiden tahojen perässä kuvaavat tutkinnon osien määriä): työnantaja/ työelämän edustaja ja opettaja 594, työntekijä ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 179 sekä työnantaja/työelämän edustaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 80. Ei tietoa vastausten osuus 474. Yhteensä kaksikantaisuutta osoittavat arviointitahot sekä ei tietoa -vastausten osuus tuottavat 1327 tutkinnon osaa, jolloin muiden tapausten osuus on 45 kappaletta seuraavasti: kaksi opettajaa 18, opettaja 14, itsenäinen ammatinharjoittaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 9, työnantaja / työelämän edustaja 3, opettaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 1.

Vuonna 2021 suoritettiin yhteensä 1500 isännöinnin ammattitutkinnon tutkinnon osaa. Kun tarkastellaan arvioinnista päättäneitä tahoja, kaksikantaisuus toteutuu seuraavissa tapauksissa (luvut arvioinnista suorittaneiden tahojen perässä kuvaavat tutkinnon osien määriä): opettaja ja työnantajan/työelämän edustaja 762, työntekijä ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 164 sekä työnantaja/työelämän edustaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 100. Ei tietoa vastausten osuus 267. Yhteensä kaksikantaisuutta osoittavat arviointitahot sekä ei tietoa -vastausten osuus tuottavat 1293 tutkinnon osaa, näin ollen muiden tapausten osuus on 207 kappaletta seuraavasti: opettaja 156, kaksi opettajaa 45, opettaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 5 sekä työnantaja/työelämän edustaja 1.

Vuonna 2020 suoritettiin yhteensä 176 isännöinnin erikoisammattitutkinnon tutkinnon osaa. Kun tarkastellaan arvioinnista päättäneitä tahoja, kaksikantaisuus toteutuu seuraavissa tapauksissa (luvut arvioinnista suorittaneiden tahojen perässä kuvaavat tutkinnon osien määriä): työnantaja/työelämän edustaja ja opettaja 37, työntekijä ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 24 sekä työnantaja/työelämän edustaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 23. Ei tietoa vastausten osuus 89. Yhteensä kaksikantaisuutta osoittavat arviointitahot sekä ei

tietoa -vastausten osuus tuottavat 173 tutkinnon osaa, näin ollen muiden tapausten osuus on kolme kappaletta. Näissä kaikissa tapauksissa arvioinnista on päättänyt opettaja ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja.

Vuonna 2021 suoritettiin yhteensä 82 isännöinnin erikoisammattitutkinnon tutkinnon osaa. Kun tarkastellaan arvioinnista päättäneitä tahoja, kaksikantaisuus toteutuu seuraavissa tapauksissa (luvut arvioinnista suorittaneiden tahojen perässä kuvaavat tutkinnon osien määriä): opettaja ja työnantajan/työelämän edustaja 39, työntekijä ja muu koulutuksen järjestäjän edustaja 22 sekä työnantaja/työelämän edustaja ja muu koulutuksen järjestäjän edusta 3. Ei tietoa -vastausten osuus on 3. Näin ollen muiden tapausten osuus on 15 kappaletta seuraavasti: opettaja 6 ja kaksi opettajaa 9.

Työelämän edustajan arvioijan rooli korostuu toimikunnan toimialaan kuuluvien tutkintojen osalta koska näytöt suoritetaan pääasiassa työpaikalla, jolloin ainakin työpaikan arvioija on läsnä näytön aikana.

Perustelut oppilaitoksissa järjestettäville näytöille

Lähiesimiestyön ammattitutkinnossa näytöt järjestetään käytännössä aina työpaikalla.

Johtamisen ja yritysjohtamisen tutkinnossa oppilaitoksessa tapahtuvalle näytölle voi olla tarve kielitaidon osoittamisessa, jos omassa työssä ei tarvitse vierasta kieltä (tai ruotsia).

Isännöinnin tutkinnoissa käytössä olevan tiedon mukaan näytöt järjestetään käytännössä työpaikalla. Koski-palvelussa näytön suorituspaikan osalta ei tietoa -osuuden määrä on isännöinnin ammattitutkinnossa kuitenkin kolmannes ja erikoisammattitutkinnossakin ensimmäisenä tarkasteluvuotena jopa yli puolet. Vuonna 2021 kuitenkin ei tietoa -vaihtoehdon osuus on erikoisammattitutkinnon osalta merkittävästi alhaisempi kuin muissa tarkastelujaksolla saaduissa tiedoissa.

Yleistykset oikaisupyynnöistä

Työelämätoimikunnan toimialueeseen kuuluvien tutkintojen osalta ei ole saapunut oikaisupyynnöitä käsiteltäväksi.

Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanne

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkintoja sekä Lähiesimiestyön ammattitutkintoja koskevilla vierailukäynneillä tuli esiin, että osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien taso oli kirjavaa. Osin tekstejä oli kopioitu muista tutkinnoista ja siten tutkintokohtaisuus jäi vaillinaiseksi, osin suunnitelmat olivat keskeneräisiä. Myöskään tietosisältöä ei oltu aina täysin sovellettu, eivätkä suunnitelmat myöskään toimineet käytännön työkaluina esimerkiksi uusien työntekijöiden perehdytyksessä. Vierailukäyntejä tehtiin myös sellaisiin oppilaitoksiin, joissa suunnitelmat olivat päivitetty. Osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmia ja toimintaprosesseja myös uudistettiin vierailukäynnillä esille tuotujen havaintojen pohjalta, joten näillä oli myös toimintaa kehittävä vaikutus.

Isännöinnin ammattitutkintoihin vuonna 2020-2021 suoritettujen vierailukäyntien (kaksi kpl) perusteella voidaan todeta osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmien tilanteen olevan pääosin hyvä. Kehittämiskohteena esiin nousi, että osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelman tulisi olla tutkintokohtainen. Näkemys perustuu tosin kohtalaisen suppeaan otokseen, sillä isännöinnin ammattitutkinnon järjestämislupa on 25 oppilaitoksella, ja vierailukäyntejä suoritettiin tarkastelujaksolla kaksi kappaletta.

Henkilökohtaistamisen toteutuminen käytännössä

Amis-palautteen perusteella henkilökohtaistaminen toimii hyvin toimikunnan toimialueeseen kuuluvien tutkintojen osalta. Esimerkiksi tarkastelujaksolla Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS) saa palautteessa isännöinnin ammattitutkinnon suorittaneilta keskiarvon 4,0 ja erikoisammattitutkinnon suorittaneilta keskiarvon 4,4.

Yleistettäviä havaintoja

Tilannekuvaraportin aikaisesta koronapandemiasta huolimatta opiskelijapalautteet ja suorituspäämäärät ovat pääosin olleet varsin hyviä. Korona-aika pakotti oppilaitoksia kehittämään etäyhteyksiä suoritusprosessien tueksi ja tämä näyttäytyy onnistuneen hyvin.

Hyvät käytännöt

Lähiesiäntutkinnon ja johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon osalta vierailukäynneillä on todettu muun muassa seuraavia hyviä käytäntöjä. Yleisesti voidaan todeta, että virtuaaliset näytöt ovat kehittyneet merkittävästi tarkastelujaksos aikana. Osaamisen arvioinnin osalta sähköiset menetelmät ovat tuoneet nopeutta ja joustavuutta. Arvioijat eivät ole tulleet työpaikalle fyysisesti, vaan on toimittu työpaikan pelisääntöjen mukaisesti. Toimikunnan vaikutuspiiriin kuuluvat tutkinnot ovat asiantuntijatutkintoja, joissa myös kirjallisten tehtävien tarkastaminen sekä palautteen antaminen etänä on mahdollista tehokkaasti. Etäyhteyksillä toteutettu tutkintoprosessi oli tilannekuvan tarkastelujaksolla vallitseva ja siinä onnistuttiin oppilaitosten, opiskelijoiden ja työelämätoimijoiden suunnalta saadun palautteen mukaan hyvin.

Isännöinnin tutkintoihin liittyvien vuonna 2020-2021 suoritettujen vierailukäyntien (kaksi kpl) yhteydessä tuli esiin seuraavia hyviä toimintatapoja. Oppilaitoksissa on kokenut henkilökunta, jolla on pitkä kokemus isännöinnin ammattitutkinnosta ja joka tuntee hyvin isännöintialan ja sen osaamistarpeet. Hyväksi koettiin myös kattava työelämäverkosto ja tiivis työelämäyhteistyö. Tärkeänä nähtiin, että oppilaitos itse myös panosti oman henkilökuntansa osaamisen kehittämiseen. Laajan koulutustarjonnan katsottiin tarjoavan synergiaa isännöinnin koulutuksiin. Lisäksi hyvänä käytäntönä pidettiin laatujärjestelmään tarkoin kuvattuja prosesseja, joilla edistetään toiminnan tasalaatuisuutta.

Kehittämiskohteet järjestäjien toiminnassa

Isännöinnin tutkintoihin liittyvien vuonna 2020 suoritettujen vierailukäyntien (kaksi kpl) yhteydessä tuli esiin seuraavia kehittämiskohteita. Oppilaitoksen yhdistymisen seurauksena tarvittava prosessien yhtenäistäminen on haasteellista ja siihen tulee panostaa. Henkilökohtaistamisprosessissa tulee joskus esiin haasteita johtuen tutkinnon suorittajien moninaisista taustoista. Haaste on pyritty ottamaan haltuun järjestämällä koulutuksen järjestäjän vastuuhenkilöille koulutuksia henkilökohtaistamisesta. Haasteena nähtiin myös tietojärjestelmät ja niiden väliset rajapinnat (esim. Sopro – Koski). Tämä haaste on yhteinen kaikille koulutuksen järjestäjille. Yhdeksi kehityskohteeksi nähtiin myös osaamisen arvioinnin toteutussuunnitelman tutkintokohtaisuus.

Yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

Toimikunnan toimialaan kuuluvissa tutkinnoissa ei ole yhteisiä tutkinnon osia ja niiden osa-alueita.

Tutkintojen perusteiden toimivuus

Pohdintoja

Tutkinnon perusteiden työelämävastaavuus

Lähiesiäntutkinnon ammattitutkinto vastaa hyvin työelämän tarpeisiin kattavalla tutkinnon osien tarjonnalla ja geneerisillä ammattitaitovaatimuksilla, jotka soveltuvat esihenkilöille alasta riippumatta. Vierailukäynneillä on herännyt keskustelua tutkinnon nimeen sisältyvästä lähiesiäntutkinnon-termistä.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon suorittajista 68 %:lla oli korkeakoulututkinto. Tämä kertoo, että tutkinnolle on kysyntää myös korkeasti koulutettujen keskuudessa, ja se toimii hyvänä tutkintona jo työelämässä toimiville.

Pääsääntöisesti isännöinnin tutkintojen perusteet vastaavat hyvin työelämän tarpeita. Isännöinnin ammattitutkinnon mahdollisena päivitystarpeena vierailukäynneillä on tullut esiin, että tutkinnon perusteiden ammattitaitovaatimuksissa huomioitaisiin jatkossa alan kiihtyvä digitalisaatio.

Valinnaisuuden toteutuminen tutkintojen suorittamisessa

Lähiesimiestyön ammattitutkinnossa eniten suoritettuja valinnaisia tutkinnonosia vuonna 2021 olivat seuraavat: Henkilöstötyö (1716) ja Kehittämissuunnitelma (1416), Asiakkuuksien hoito (1008) ja Toiminnan kannattavuus (639). Muiden tutkinnonosien suoritukset jäivät kärkinelikon taakse, mutta kaikkia tutkinnon osia on suoritettu tilastojen valossa kohtuullinen määrä. Tästä myös näkyy, että henkilökohtaistaminen toteutuu, kun koko tutkinnonosien valikko on käytössä.

Isännöinnin ammattitutkinnon osalta valinnaisista tutkinnon osista ryhmässä 1 selkeästi suosituin on molempina tarkasteluvuosina (2020 ja 2021) ollut asunto-osakeyhtiön isännöinti, jonka parissa myös valtaosa isännöinnin ammattilaisista työskentelee. Toiseksi suosituin on ollut molempina vuosina vuokrataloisännöinti ja kolmanneksi suosituin toimitilaisännöinti. Näiden kahden jälkimmäisen ero on kuitenkin pieni.

Isännöinnin ammattitutkinnon valinnaiset tutkinnon osat ryhmässä kaksi selkeästi suosituin tutkinnon osa on tekniset palvelut isännöinnissä. Myös kehittämissuunnitelman laatiminen on ollut suosittu. Vähemmän suorituksia on tutkinnon osissa uudiskohteen isännöinti ja asumisneuvonta. Myös näillä suhteellisesti pienempiä suorituskäyriä keräävillä tutkinnon osilla on kuitenkin tärkeä merkitys isännöinnin tehtäväkentässä. Ne kuvaavat pieniä, mutta tärkeitä osaamisen erikoisalueita.

Isännöinnin erikoisammattitutkinnon valinnaisten tutkinnon osien suorituskäyriä jakautuvat tasaisesti. Siitä voitaneen päätellä, että tutkinnon osat palvelevat hyvin tutkinnon suorittajien osaamistarpeita.

Lisäohjeistuksen tarpeet tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksista tai ammattitaidon osoittamistavoista

Toimikunta ei ole havainnut lisäohjeistuksen tarpeita.

Kokemukset tutkinnon perusteiden toimivuudesta

Pääsääntöisesti kokemukset työelämätoimikunnan vaikutuspiiriin kuuluvien tutkintojen osalta ovat olleet hyviä, eikä varsinaisia kehitystarpeita ole vierailukäynnillä ilmennyt.

Yleiset pohdinnat työelämäpalautteesta (työpaikkaohjaajakysely)

Lähiesimiestyön ammattitutkinnon osalta esimerkiksi arviointiin perehdytyksen oalta parannettavaa. Jonkin verran hajontaa keskiarvoissa koulutuksen järjestäjien välillä.

Johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnossa on työpaikkaohjaajakyselyn tietojen mukaan oppilaitos varmistanut, että työtehtävät edistävät opiskelijan oppimista ja suunniteltujen tavoitteiden mukaisesti. Numeroarvioinnin painotettu keskiarvo oli 4,2. Kaiken kaikkiaan tämä kohta hoidetaan tämän mukaan hyvin.

Kysymykseen ”Oppilaitos varmisti, että työpaikkaohjaajalla/mentorilla oli tiedossa opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan HOKS kirjatut tavoitteet”. Numeroarvioinnin painotettu keskiarvo on tässäkin kohdassa 4,2. Arvioinnin mukaan HOKS on tehty hyvin ja mentorit ovat selvillä tavoitteista, joten työpaikkaohjaajat ovat tutkinnon suorittajien tukena.

Kysymykseen ”Järjestettiinkö työpaikalla/yrityksessä näyttö”, niin kyselyn mukaan valtaosa tehdään työpaikalla ja omilla työtehtävissä. Kokemusten mukaan nämä tutkinnot aina järjestettiin työpaikalla ja omiin työtehtäviin liittyen. Tutkintoa ei voi muutenkaan näyttää kuin omilla työtehtävissä.

Kysymykseen ”Olen tyytyväinen oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista”. Painotettu keskiarvo on 4,1, eli toiminta on hyvällä tasolla. Työelämä on näin ollen hyvin mukana. Kokemusten mukaan oppilaitoksen ja työelämän välinen toiminta on tässä tutkinnossa hyvää.

Isännöinnin ammatti- ja erikoisammattitutkinnon työpaikkaohjaajien arviot työelämäpalautteessa ovat erinomaisia. Oppilaitoskohtaiset arvosanat näyttöjä koskevan työelämäpalautteen osalta saivat vähintään keskiarvon 4,3.

Kysymykseen "Oppilaitos tarjosi riittävästi perehdytystä opiskelijan näytön arviointiin" annettujen arvioiden keskiarvo asteikolla 1-5 oli isännöinnin ammattitutkinnon osalta 4,8 ja isännöinnin erikoisammattitutkinnon osalta 4,5.

Kysymykseen "Näytön toteutus yhteistyössä oppilaitoksen kanssa onnistui hyvin" annettujen arvioiden keskiarvo oli isännöinnin ammattitutkinnon osalta 4,9 ja isännöinnin erikoisammattitutkinnon osalta 4,7.